

Заняття 4. Психодіагностика темпераменту та його структури

Приблизний план

1. Дослідження екстраверсії-інтроверсії і нейротизму.
2. Психодіагностика предметного і комунікативного аспектів темпераменту.

Література

1. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / Под ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. – 2-е изд., доп., перераб. – СПб., 2000. – С. 289-294.
2. Русалов В.М. Предметный и коммуникативный аспекты темперамента человека // Психологический журнал. – 1989. – Т. 10.

Практичні завдання

Дослід 4.1. Дослідження екстраверсії-інтроверсії і нейротизму (опитувач Айзенка)

Вступні зауваження. Автор двофакторної моделі особистості Г. Айзенк в якості показників основних особливостей особистості використав екстраверсію-інтроверсію та нейротизм¹.

У загальному розумінні **екстраверсія** – це направленість особистості на оточуючих людей і події, **інтроверсія** – направленість особистості на її внутрішній світ, а **нейротизм** – поняття, синонімічне тривожності, – проявляється як емоційна нестійкість, напруженість, емоційне збудження, депресивність.

Ці особливості, що складають структуру особистості за Айзенком, генетично детерміновані. Їх вираження пов'язане зі швидкістю вироблення умовних рефлексів та їх міцністю, балансом процесів збудження

---

¹ Пізніше Айзенк ввів ще один вимір особистості – *психотизм*, під яким розумів схильність суб'єкта до агресії, жорстокості, аутизму, екстравагантності, демонстративності.